

Одним з показників, що характеризують фінансову стійкість підприємства, є його платоспроможність, тобто можливість наявними грошовими ресурсами вчасно погашати свої платіжні зобов'язання. Платоспроможність є зовнішнім проявом фінансового стану підприємства, його стійкості.

Поняття платоспроможності і ліквідності дуже близькі, але друге більш емне. Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність. У той же час ліквідність характеризує як поточний стан розрахунків, так і перспективу. Підприємство може бути платоспроможним на звітну дату, але мати несприятливі можливості в майбутньому. Платоспроможність підприємства відбиває наявність у нього коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що потребує негайно-го погашення. Характерними ознаками платоспроможності підприємства є наявність у нього достатніх коштів на розрахунковому рахунку та відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Фінансова безпека підприємства – це складова економічної безпеки підприємства, яка полягає у наявності такого його фінансового стану, котрий характеризується:

- збалансованістю і якістю фінансових інструментів, технологій і послуг;
- стійкістю до загроз;
- здатністю підприємства забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, а також місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів;
- а також спрямованістю на ефективний і сталий розвиток [1].

Список використаних джерел:

1. Лаврова Ю.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства / Ю.О. Лаврова. // Вісник економіки, транспорту і промисловості. – 2010. - № 29. – С. 127-130.
2. Ліквідність та платоспроможність [Електронний ресурс]/Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

**Макаркіна Ксенія Олексіївна,
Заблоцька Анастасія Олексіївна,
курсанти 2 курсу, спеціальність 081 «Право»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ**

ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Передумовами виникнення загроз економічній безпеці держави прийнято вважати свідомі чи несвідомі дії окремих посадових осіб і суб'єктів господарювання (органів державної влади, міжнародних організацій, конкурентів), так і збіг об'єктивних обставин (стан економічної кон'юнктури ринків країни, форсмажорні обставини, впровадження досягнень науково-технічного прогресу), джерела загроз мають об'єктивні або суб'єктивні

характер. Насамперед суб'єктивними вважають негативні впливи, які виникають внаслідок неефективної роботи органів влади, підприємств чи інших суб'єктів економічної безпеки, а от об'єктивними – саме такими, що виникають не з вини людського фактора.

Саме з точки зору запобігання загрозам, діагностика має ґрунтуватись на аналізі об'єктивних чинників безпеки, саме до них вчений К. Мердок у своєму науковому дослідженні відносить, зокрема, такі: зміни в обсягах доходів та їх розподілі, що погіршують стан економічних суб'єктів, різкі зміни рівня зайнятості, інфляції, доступу на ринок, скорочення постачання сировини та інші, які уповільнюють темпи економічного зростання [1].

Не залишає цю тему і своєї уваги вчений О.Л. Хилько, який зазначає, що у чинному законодавстві України використовується класифікація загроз національній безпеці України лише за сферами життєдіяльності (зовнішньополітичні, внутрішньополітичні, воєнні, економічні, соціальні, екологічні, інформаційні тощо), при цьому практично ігнорується класифікація загроз за об'єктом, місцем знаходження джерела небезпеки, масштабами можливих наслідків, ступенем сформованості загрози та іншими критеріями. Цим самим у нормативно-правовій базі при визначенні загроз національній безпеці України фактично зазначено лише наявні прояви тих чи інших загроз, класифікуючи їх за сферами життєдіяльності, в яких вони проявляються. Водночас, не вказано джерела загроз, що унеможливує їх упередження і спрямовує всі зусилля лише на подолання наслідків [2].

На відміну від чинного законодавства [3] у науковій літературі запропоновано різні критерії класифікації загроз економічній безпеці. На підставі узагальнення результатів попередніх досліджень можна запропонувати багатокритеріальну класифікацію загроз економічній безпеці держави. Найбільш поширеним у науковій літературі є поділ загроз економічній безпеці держави за місцем їх виникнення на внутрішні та зовнішні стосовно об'єкта безпеки. Відповідно, зовнішні загрози виникають у зовнішньому середовищі об'єкта, а внутрішні зумовлені станом самого об'єкта безпеки. Існують різні підходи до поділу загроз на внутрішні та зовнішні.

Дану тему не оминули і вітчизняні вчені, зокрема такі вчені як З.С. Варналія, О.Є. Користіна, О.І. Барановського, Л.В. Герасименко, які у своїх дослідженнях зазначають, що до внутрішніх загроз слід відносити наступну сукупність загроз економічній безпеці держави низький технологічний рівень більшості галузей, високі витрати виробництва, низька якість продукції і, як наслідок, низька конкурентоспроможність національної економіки; втрата значної частини науково-технічного потенціалу, позицій на важливих напрямках науково-технічного прогресу;

В.В. Мартиненко досліджуючи такий вид загроз в економічній безпеці, як зовнішні загрози, зазначає:

1. Нестабільність світової фінансової системи, яка супроводжується незбалансованістю світової торгівлі та інвестиційних потоків між найбільшими економічними центрами світу, а також велика тривалість

періодів дефіцитної бюджетної політики передових країн, різкі коливання курсів світових валют, відсоткових ставок та індексів фондових ринків.

2. Розширення світових ринків для певних видів продукції, товарів і послуг викликає гостру проблему забезпечення достатнього простору для розвитку ресурсів національних ринків.

3. Поширення кризових явищ у світовій економіці, які мали переважно національні джерела, міжнародні наслідки та потенційно глобальний характер.

4. Експансія передових країн світу, що супроводжується безперешкодним потраплянням високорозвинутих країн на ринки найслабших ін, руйнуванням місцевої промисловості та експортуванням чужих соціокультурних цінностей.

5. Дефіцит ресурсів для розширеного розвитку, зокрема енергетичних, що провокує зростання цін на паливо та викликає істоті зміни у структурі споживання населення в більшості країн світу [4].

Таким чином, наведена класифікація актуальних загроз економічній безпеці держави, що враховує, як традиційні, відомі загрози, так і нові, специфічні, може бути використана при їх ідентифікації, класифікації, визначенні причиннонаслідкових зв'язків, послідовності та джерел виникнення, оцінки масштабів їх прояву для планування й здійснення комплексу заходів щодо забезпечення економічної безпеки держави та в підсумку при створенні новітніх ефективних моделей національної економічної безпеки.

Багатокритеріальна система загроз економічній безпеці держави дозволяє комплексно оцінити масштаби виявлення та різноманітність загроз, а також джерела їх формування, що створює можливості розробляти управлінські моделі впливу на них. В тому стані, що зараз знаходиться економіка України дуже важко протидіяти тим ризикам, що загрожують економічній безпеці нашої країні. Для того щоб боротьба з ризиками була ефективною, то потрібно переглянути законодавчий рівень захищеності національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Murdoch C. Economic factors as objects of security: Economics security and vulnerability // Economics issues and national security. Lawrence, 1977. 867 p.

2. Варналій З.С., Буркальцева Д.Д., Саєнко О.С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: монографія. Київ: Знання України, 2011. 299 с.

3. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>

4. Мартиненко В.В. Загрози економічній безпеці України в контексті викликів глобалізації. Економічний часопис - XXI. 2011. № 7-8. С. 40-43.